

1. ☒ Ούλοφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1, Ζωγράφου,
☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13, Χολαργός,
☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Ο Λ Ο Γ Ι Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν Β Λ Υ Κ Ε Ι Ο Υ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ • Κυριακή, 8 Δεκεμβρίου 2019

Α΄ Ομάδα

A1. (5 ερωτήσεις x 3 μονάδες = 15 μονάδες)

- α. ΛΑΘΟΣ.
β. ΛΑΘΟΣ.
γ. ΛΑΘΟΣ.
δ. ΛΑΘΟΣ.
ε. ΛΑΘΟΣ.

A2. (2 ερωτήσεις x 5 μονάδες = 10 μονάδες)

1. β.
2. β.

A3. α. 5 σημεία (•) x 1 μονάδα = 5 μονάδες

- Οι βιομηχανικές κοινωνίες στηρίζονται σε αυτό που ο Ντυρκέμ ονόμασε οργανική αλληλεγγύη
- η οποία βασίζεται στον υψηλό καταμερισμό εργασίας
- ανάμεσα σε εξειδικευμένους ρόλους
- Ο υψηλός καταμερισμός εργασίας ωθεί τα μέλη των κοινωνιών αυτών στην αλληλεξάρτηση
- και στην ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών.

β. 5 σημεία (•) x 1 μονάδα = 5 μονάδες

- Οι προβιομηχανικές κοινωνίες στηρίζονταν σε αυτό που ο Ντυρκέμ ονόμασε μηχανική αλληλεγγύη
- που σημαίνει μεγάλη κοινωνική ομοιομορφία
- συνοχή και συναίνεση γύρω από τις αξίες και τις πεποιθήσεις.
- Σ' αυτές τις κοινωνίες υπήρχε επίσης πίεση για υπακοή στους κανόνες
- και μεγάλη εξάρτηση από τις παραδόσεις και την οικογένεια

A4.

15 σημεία (•) x 1 μονάδα = 15 μονάδες

- **Το θεολογικό στάδιο**, στο οποίο ο άνθρωπος ερμηνεύει τον κόσμο (τα φυσικά και κοινωνικά φαινόμενα) ως έργο θεοτήτων
- δαιμόνων και γενικότερα υπερφυσικών δυνάμεων
- Σ' αυτό το στάδιο παρατηρείται μια «ειδική συμμαχία» ανάμεσα στην επίγεια και την πνευματική εξουσία
- δηλαδή ανάμεσα στους στρατιωτικούς και τους ιερείς
- ενώ η κυρίαρχη κοινωνική οντότητα είναι η οικογένεια.
- Το **μεταφυσικό στάδιο**, στο οποίο ο άνθρωπος ερμηνεύει τον κόσμο
- με προσφυγή σε αφηρημένες ιδέες και έννοιες
- όπως είναι αυτή της «φύσης», που την ανέδειξε σε πρωταρχική οντότητα
- Στο στάδιο αυτό κυριαρχούν οι νομικοί και οι άνθρωποι της Εκκλησίας
- ενώ η κυρίαρχη κοινωνική οντότητα είναι το κράτος.
- Το **θετικό στάδιο**, στο οποίο ο άνθρωπος παρατηρεί τα φαινόμενα
- και ανακαλύπτει τους νόμους που τα διέπουν
- Σ' αυτό το στάδιο κυριαρχούν οι επιστήμονες
- και οι επιχειρηματίες
- ενώ η κυρίαρχη κοινωνική οντότητα είναι η ανθρωπότητα στο σύνολό της.

Β' Ομάδα**B1. α. 10 σημεία (•) x 1 μονάδα = 10 μονάδες**

- Οι λειτουργιστές ισχυρίζονται ότι, όπως το ανθρώπινο σώμα είναι ένα σύστημα που έχει ορισμένες ανάγκες (π.χ. τροφή)
- και αποτελείται από αλληλοσχετιζόμενα μέρη (π.χ. πεπτικό σύστημα) τα οποία λειτουργούν
- για να ικανοποιήσουν αυτές τις ανάγκες, έτσι και η κοινωνία πρέπει να έχει ορισμένα χαρακτηριστικά (προσπατιούμενα) για να επιβιώσει.
- Για παράδειγμα, υποστηρίζουν ότι η κοινωνία πρέπει να είναι σε θέση να παίρνει από το περιβάλλον ό,τι της είναι απαραίτητο για να επιβιώσει (τροφή, καύσιμα, πρώτες ύλες) και να αναπαραχθεί.
- Εξάλλου η κοινωνία χρειάζεται να διασφαλίσει τη λειτουργία της με έναν επαρκή αριθμό ατόμων,
- τα οποία να έχουν διαφορετικά συμφέροντα και δεξιότητες
- Η λειτουργία της κοινωνίας είναι εφικτή, εφόσον τα άτομα ασκούν τους διαφορετικούς ρόλους τους.
- Σε κάθε κοινωνία πρέπει να υπάρχει ένα επαρκές σύστημα επικοινωνίας και ένας κοινός πολιτισμικός κώδικας, ώστε τα άτομα να επικοινωνούν, αλλά και να βλέπουν τον κόσμο κατά τον ίδιο τρόπο.
- Για τους παραπάνω λόγους η κοινωνία οφείλει να κοινωνικοποιεί τα μέλη της
- και στη συνέχεια να ελέγχει αν έχουν εσωτερικεύσει τις κατάλληλες αξίες.

β. 15 σημεία (•) x 1 μονάδες = 15 μονάδες

- 1. σε **ορθολογική**, που είναι η δράση σε σχέση με ένα σκοπό (π.χ. τη δράση ενός επιχειρηματία που προσπαθεί να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του)
- 2. σε σχέση με μια αξία (π.χ. ο στρατιώτης που προτιμά να πεθάνει παρά να εγκαταλείψει τη σημαία στο πεδίο της μάχης),
- 3. σε συγκινησιακή δράση (π.χ. ο άνθρωπος που κλέβει γιατί τον έκλεψαν),
- 4. σε παραδοσιακή δράση (π.χ. η Ελληνίδα χήρα που φοράει μαύρα, για να δείξει το πένθος της).
- Οι μορφές αυτές κοινωνικής πράξης είναι κατά τον Βέμπερ ιδεατοί τύποι,
- έννοιες δηλαδή που καταγράφουν το νόημα της δράσης
- Τους ιδεατούς τύπους κατασκευάζει ο ερευνητής ως εργαλεία για την κατανόηση των πραγματικών κοινωνικών πράξεων,
- αλλά και των κοινωνικών φαινομένων και διαδικασιών.
- Έτσι, για παράδειγμα, ο Βέμπερ κατέγραψε τους ιδεατούς τύπους όχι μόνον των κοινωνικών πράξεων,
- αλλά και τον ιδεατό τύπο της γραφειοκρατίας, της εξουσίας κτλ
- Η γραφειοκρατία, ως ορθολογικός τρόπος δράσης,
- ρυθμίζει τις σχέσεις των ανθρώπων με το κράτος στη βάση κάποιων κανόνων.
- Με τη χρήση του ιδεατού τύπου της γραφειοκρατίας προσπαθούμε να ανιχνεύσουμε τις αποκλίσεις ανάμεσα
- στο πραγματικό φαινόμενο της γραφειοκρατίας (με τα προβλήματα ή τις δυσλειτουργίες της) και την ιδεατή εικόνα αυτής.
- Σημειώνουμε ότι η έννοια της γραφειοκρατίας στη σκέψη του Βέμπερ δεν ήταν αρνητικά φορτισμένη, όπως είναι στις μέρες μας.

B2. 25 σημεία (•) x 1 μονάδα = 25 μονάδες

- Οι ιδέες του Γερμανού στοχαστή Κ. Μαρξ επηρέασαν βαθύτατα την κοινωνιολογική σκέψη. Ο Μαρξ ενδιαφέρθηκε ιδιαίτερα για την ερμηνεία των μεταβολών που σημειώνονταν την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης
- Πίστευε ότι οι κοινωνικές επιστήμες θα πρέπει να στοχεύουν στην αλλαγή του κόσμου και όχι μόνο στη μελέτη του
- Ο Μαρξ θεωρούσε ότι ο εκάστοτε τρόπος παραγωγής (η οικονομική βάση) καθορίζει τις κοινωνικές, πολιτικές και πνευματικές διαδικασίες της κοινωνίας (εποικοδόμημα).
- Για παράδειγμα, στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής η οικονομική (ή υλική) βάση εκφράζεται από τις παραγωγικές σχέσεις των καπιταλιστών και των εργατών,
- ενώ το κράτος αποτελεί όργανο των καπιταλιστών.

- Το κλειδί για να κατανοήσουμε το έργο του Μαρξ και την αντίληψη που είχε για την ιστορία είναι η «ταξική πάλη».
- Μέχρι σήμερα η ιστορία κάθε κοινωνίας είναι η ιστορία των κοινωνικών συγκρούσεων και της πάλης των τάξεων (π.χ. στο καπιταλιστικό σύστημα είναι η πάλη ανάμεσα στους κεφαλαιοκράτες και τους εργάτες).
- Οι ιδέες του Μαρξ για τις κοινωνικές τάξεις και τις ταξικές διακρίσεις άσκησαν και συνεχίζουν να ασκούν μεγάλη επιρροή στους κοινωνιολόγους.
- Οι θεωρητικοί της σχολής των συγκρούσεων ισχυρίζονται ότι οι συγκρούσεις στην κοινωνία είναι αναπόφευκτες λόγω της συνεχούς παραγωγής ανισοτήτων.

- Πηγή έμπνευσης των θεωρητικών αυτών ήταν ο Κ. Μαρξ, ο οποίος υποστήριξε ότι υπάρχει αμείωτος ανταγωνισμός μεταξύ της αστικής και της εργατικής τάξης.
- Ο ανταγωνισμός αυτός, χαρακτηριστικό γνώρισμα του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, φέρνει σε αντιπαράθεση τους κατόχους των μέσων παραγωγής με τους προλετάριους, που στερούνται αυτά τα μέσα.
- Η αντιπαράθεση αυτή ή αλλιώς, πάλη των τάξεων, είναι, σύμφωνα με τον Μαρξ, ο μοχλός της ιστορίας.
- Ο Μαρξ μελέτησε την εργασία και διατύπωσε την έννοια της υπεραξίας που παράγει ο εργαζόμενος.
- Τι είναι η υπεραξία; Σύμφωνα με τον Μαρξ, οι μισθοί των εργατών δεν αντιστοιχούν στην πλήρη αξία των αγαθών που παράγουν.
- Ένα μόνο μέρος του εργάσιμου χρόνου τους αντιστοιχεί στην παραγωγή αγαθών ίσης αξίας με τις δαπάνες των δικών τους αναγκών συντήρησης (ελάχιστος μισθός).
- Τα αγαθά που παράγουν τον υπόλοιπο εργάσιμο χρόνο τους αντιστοιχούν στην επιπλέον αξία,
- δηλαδή στην υπεραξία, την οποία ιδιοποιούνται οι καπιταλιστές με τη μορφή του κέρδους.
- Εκπρόσωπος της σχολής αυτής είναι και ο Ρ. Ντάρεντορφ (γενν. το 1929), ο οποίος προσεγγίζει θεωρητικά εκτός από την έννοια της κοινωνικής τάξης, και αυτήν της κοινωνικής δύναμης
- Οι συγκρούσεις στην κοινωνία δε σχετίζονται μόνο με την κατοχή του πλούτου
- αλλά και με την κατοχή της κοινωνικής δύναμης ανάμεσα σε διαφορετικές ομάδες συμφερόντων.
- Οι κυρίαρχες ομάδες επιδιώκουν τη διατήρηση των δεδομένων σχέσεων
- ενώ οι κυριαρχούμενες ομάδες επιδιώκουν την ανατροπή τους
- Όταν γίνεται ανακατανομή της εξουσίας, η σύγκρουση παύει να υφίσταται προσωρινά,
- για να επανέλθει, όταν επέλθει νέα ισορροπία στις σχέσεις εξουσίας
- Έτσι, ο κύκλος των συγκρούσεων φαίνεται να είναι αέναος.